

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egészévre	12 "			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékre Negyedévre . . .	5 "			
Egészévre	20 "			

ROSTA.

December 13-án újra együtt lesz a képviselőház. Ily kavarodás mint a mostani, 48 óta nem volt. Annyi bizonyos, hogy immár teljesen összetörték a pártkeretek. Nem a szabadelvűpárt és a szövetkezett ellenzék áll egymással szemközt, hanem két ellenséges tábor, mely egymásnak kölcsönösen hadat izent. A szövetkezett ellenzék odáig ment a háborús, ellenséges magatartás következetességében, hogy végkép és teljesen megszakított minden parlamentáris, pártközi érintkezést a szabadelvűpárttal.

Itt tehát már most a mindenre kész, mindenre elszánt végső leszámolás következik, az élethalál-harc, melynek vége beláthatatlan.

Szomorú idők! kétségbeejtő helyzet!

De a mitől még sokkal inkább elszomorulhat minden igaz hazafi, minden jó magyar szíve, az egy rideg belügyminiszeri rendelet, melynek keretében annak a megállapítása olvasható, hogy az Amerikába kivándorló magyarok száma oly ijesztően nagy, hogy a Kunard hajóstársaság nem képes szerződése értelmében a kivándorló magyarokat Fiumén át elszállítani . . .

Rossz időket élünk, rossz csillagok járnak.

* * *

Syveton francia nacionalista képviselőt, aki André hadügyminisztert felpofozta, megölte a gázkályhából kiömlött mérges levegő. Megölte pedig alig pár perccel azelőtt, amikor a kamarából 30 napra kizárt képviselő újból megjelenhetett volna elvbarátai közt.

Az emberek kutatták, mi volt a halál oka, véletlen szerencsétlenség-e vagy öngyilkosság? avagy gonosz büntetés?

Akármit derít ki a vizsgálat, annyi bizonyos, hogy ebben az esetben feltűnően látható a végzet keze.

Syvetont talán fél óra mulva már ünnepelethették volna politikai hívei azért, hogy leleplezte a szabadkőművesek szövetségét, a hazug, alattomos hadügyminisztert és a mikor nyilvánosan rajta csípte a hazugságon, mindjárt meg is fenyítette, meg is bélyegezte. Másnap pedig Syveton a nyilvános tárgyaláson folytathatta volna a harcot és talán oly dolgokat leplezett volna le, a mik szomorúan jellemzik a rothadó, züllő Fran-

ciaország politikai, társadalmi és állami erkölcseit.

Es ime mindezt a legutolsó pillanatban végzetesen megakadályozta, lehetlenné tette a halál. A rettegett, a félelmes halál néha valóban könyörtelen. Vajjon igazságos volt-e ebben az esetben? vagy álnok?

* * *

Kormányválság van Ausztriában. Körber miniszterelnököt, az előkelő idegent, leszavazták és a reichsrath pártföderációinak többsége megpecsételte a Körber-kormány sorsát. Kétségtelen, hogy a kormány lemond. Lehet, hogy ő felsége ismét a kedvelt Körbert fogja megbízni kabinet alakítással. De ez már nem sokat változtat a providenciális férfiú során.

A legérdekesebb a dologban az, hogy Körber ur magát örökös miniszterelnöknek tartotta. Sőt nemcsak az osztrák közvélemény, de még a magyar ellenzék sajtója is pár nappal ezelőtt azt hirdette róla, hogy Körber dr. halálaig osztrák miniszterelnök lesz. Felfordulhat a világ, kitörhet a magyar forradalom, szétkergethetik a munkaképtelen osztrák parlamentet akár ötven-szer is, de Körber áll s marad nyugodtan.

Es ime az elévülhetetlen, az örökös Körbert leszavazták. Körber megbukott. Ám azért lehetséges, hogy mint a földi giliszta, ha ketté vágják is el nem pusztul. Sőt ahány részre darabolják, annyi új életet kezd. Amíg a fejét szét nem zuzzák.

A harc küszöbén.

Magyarország elvárja, hogy minden fia teljesítse kötelességét, — soha inkább, mint most, a mikor az összes pártok felvonulnak, hogy megvijják a döntő csatát.

Abban a csatározásban, a mit országszerte a két hatalmas párt eddig is küzdött, meglehetősen tisztán állhat az ország előtt, hogy minők azok a célok, a melyekért a fegyvereket össze kell mérni.

Az egyik részen áll a szabadelvű tábor, élén Tisza Istvánnal, s célja az, hogy munkaképesse tegye a parlamentet, lehetővé tegye az országnak azt, hogy a saját jólétén, alkotmányán, függetlenségén dolgozzék. Van-e józan, elfogulatlan magyar ember, a ki ezt a

célt ne akarná, azt üdvösnek, szentnek, nélkülözhetetlennek ne tartaná? Nincs, mert nem is lehet. Ezt a célt elérni olyan nagy, szinte azt mondhatnók: minden igaz hazafinak egyetlen feladata, a melylyel szemben eltörlőd, megsemmisül minden más feladat, és szóba nem jöhet az, hogy ennek az eléréseért válogatósak, tulságosan finnyásak lehessünk. A hadvezér, a ki az ország biztonságáért föltétlenül szükségesnek tartja, hogy ellenfele fölött diadalt arasson, gyakran jut abba a helyzetbe, hogy seregének egy-egy részét föláldozza, a biztos halálba taszítsa az egyik ponton, csak hogy seregének zöme, tulnyomó ereje szabadon működhessen és diadal-maskodhassék a csatatér többi pontjain. Tisza István és pártja a házszabályokkal szemben volt kénytelen erre a kegyetlen, de kikerülhetetlen eljárásra, de erre is csak azért, mert az ellenfél kényszerítette rá.

A másik tábor: a szövetkezett ellenzék. Mindenféle katona, — a politikai elv szempontjából véve természetesen — valóságos gyülekezés; preszió folytán megszökötött harcosokból, janicsárokból, martalócokból, egymás ellenségeiből, a kiket a zsákmány csábitott együvé, — néppártiakból, titkos és őszinte antiszemitákból, bánffyánusokból és függetlenségiékből álló csoport, tömördek vezérrel, de egyetlen kimondott céllal: megbuktatni Tisza Istvánt, s aztán osztozkodni az örökségen, a mely esetleg azzal kecsegtet, hogy megbukik a szabadelvűpárt is, és akkor a zsákmány csak annál nagyobb lesz.

Lehet-e kételkedni ennek a harcnak a kimenetén? Lehet-e a magyarságnak, a szabadelvű, dolgozni akaró és dolgozni képes magyarságnak csak egy pillanatig is haboznia a fölött, hogy melyik táborhoz csatlakozzék?

Tisza István teljesen lehetlenné akarja és fogja tenni a technikai obstrukciót, hogy a parlament muukasságát husz ember meg ne akadályozhassa. Ez a célja, ez a törekvése, ez a feladata, ezzel áll, vagy bukik. Van-e ember a világon, a ki, ha a kérdést így, tisztán és hamisítatlanul teszik fel előtte,

**A t. gazdaközönség
o figyelmébe! o**

Bächer Rudolf kir. szabadalmazott ekegyára.
Melichár Ferenc kir. szabad. vetőgépgyára
ajánlja: Sack-rendszerű acélékeit elpusztíthatatlan acélfejekkel, továbbá világhírű páros soru „UNICUM DRILL” sorvetőgépeit, járgányos szeceksavágóit, répavágóit és egyéb takarmány gépeit. — Debreceni képviselőlet gyári-raktár

Ráhmer Sándornál

o Piac-utca 26. Nagytrafik udvar.

nem azzal felelne rá, hogy Tiszának igazsága van?

Am a szövetség ellenzékére nézve nagyon kényelmetlen ez igazság. Tehát egész eddigi harcában a legfőbb törekvése az volt, hogy ezt az igazságot homályosítsa, szinte elsikkasztja. És azért azt hirdeti, hogy Tisza egyáltalán lehetetlenné akarja tenni az obstrukciót. Pedig ez nem igaz. Mert ha olyan kérdés vagy javaslat kerül a Ház elé, amely megérdemli akár csak az ellenzék nézete szerint, hogy megobstruáltassék, arra a tervezett új házszabály szerint is módja van az ellenzéknek a legbőségebben. Argumentálnak, beszéljenek ellene, — száz meg száz beszédet lehet tartani minden kérdés fölött, de a beszédekhez emberek és argumentumok kellene, a technikai obstrukcióhoz pedig elegendő egy iv papíros és rajta husz — Gabányi neve, hogy egyebet ne mondjunk.

Tehát Tisza István, a mikor kiragadja az ország sorsának intézését husz Gabányi kezéből, végtelenül nagy és szent kötelességet teljesít.

De a szövetség ellenzék azt is hirdeti, hogy Tisza István megfosztja a képviselőket a szólásszabadságtól. Ez sem igaz. A Dániel-javaslat érvényességének tartalma tudvalevően rövid, de ezalatt el kell készülnie a végleges házszabályoknak is. Miért akadályozta meg az ellenzék még azt is, hogy arra a rendes parlamenti bizottság kiküldésék? Miért tombol az ellenzék lelkiületén a husz Gabányi és az egy Polonyi? Nem maradt más út, más mód, a haza üdvé minden előtt.

És még tömérdek ferdítés, a melyekre, a míg idáig jutottunk, rámutattunk egyenkint. Valamennyi arra szolgál, hogy a szabadelvűpárt igazságát elhomályosítsa, mert félnek az igazságtól, épp úgy, mint a hogy azért ragaszkodnak a technikai obstrukcióhoz,

mert az egzisztenciájukat féltik a Gabányiak, a kik e nélkül az országban vagy legalább annak közéletében egészen másféle hivatásra volnának kényszerülve, mint a minőben dözsölnek. A legszomorubb ebben a dologban, a mit minden jó magyar őszintén sajnálhat csak az, hogy e Gabányiak kedvéért tisztos és jó katonák is harcolni fognak a legfiszább és leghatalmasabb törekvések ellen. — Isten tudja miért? Sértett ambíció, elkeseredés az érvényesülni nem tudás miatt; gyöngyelek ellentállási képességének hiánya a népszerűség esabításával vagy a társak pressziójával szemben; rövidlátóság, a mely eszközül engedi magát felhasználni bujkáló, sötét törekvések által, és ki tudná, minő sajátosságos indulatok és érzelmek vezérelték a Gabányiak táborába azokat a harcosokat, a kiknek sem gondolkodásuk, sem modoruk, sem fegyverük, sem semmiféle poraikájuk amazokkal egyforma nem lehet! Mindegy, bukniok kell, mert nincs igazuk és mert harcuk nem a magyarság harca az ország jövőjeért, fejlődéséért, hanem a maratócok harca a zsákmányért. A szabadelvűpárt nyugodtan, a diadal biztos tudatával követi vezérét a döntő ütközetbe, a melyben csak győznie lehet, mert az ő részén van az igazság.

Politikai hírek.

Andrássy Géza gróf választóihoz.

Andrássy Géza gróf, a rozsnyói választókerület országgyűlési képviselője, választóihoz nyílt levelet intézett, a melyben kijelenti, hogy a november 18-án történtek a szabadelvűpártból való kilépésre kényszerítették. Nem akarta, hogy Tisza István jog- s alkotmányértésénél egy Andrássy segédkezék. Ily erőszakos eljárás veszélyezteti a jogrend alapját, hasznos eredményt pedig sohasem hozhat létre. Mégis nem esatlako-

zik az egyesült ellenzékhez sem, mert azt véli, hogy királyunk iránti hódolata nem engedi, hogy személyét ily hareba vigye.

A szabadelvűpárt üdvözlése. Podmaniczky Frigyes báróhoz, az országgyűlési szabadelvűpárt elnökéhez újabb a következő helyekről érkeztek üdvözlő táviratok: Nagyvárad város törvényhatósága, Utvica, Tövis, Alsókubin, Szentés és Brassóból.

Valótlan hírek. Minden határozott cáfolat ellenére is az ellenzéki lapok a legképtelenebb hírekkel traktálják a közönséget. A valótlan hírek terjesztésében elől jár az Egyetértés, mely tegnapi számában ismét állítólagos titkos rendeletről ír szemenszedett valótlanosságokat. Ideje volna, ha az olvasó közönség az ilyen lapokból kijózanodnék.

A kilépettek.

Budapest, dec. 10.

Az ellenzék a most folyó küzdelem megindításánál sok mindenben tévedett. A többi közt keserves csalódás érte a tekintetben is, hogy támogatókra lel azoknak személyében, a kik a szabadelvű párt kötelékét elhagyják. A szabadelvű pártot odahagyott férfiak valamennyie tett immár politikai nyilatkozatot. E nyilatkozataik alapján konstataható, hogy valamennyien közelebb állanak Tisza István grófhhoz, mint az ellenzékhez. Mert a lényegben, a házszabályok szigorításának szükségességében a kormányval egyetértenek, a taktikában, az eszközökre nézve térnek csak el tőle.

A kilépett politikusok nyilatkozatait véve elsőben is szembeütök, hogy valamennyien igen határozottan elítélik az ellenzék obstrukcióját, ezt a hova-tova állandósuló magyar nemzeti instituciót. A levélirók szava itt kivétel nélkül éles és erős, a mint e gondolkodó férfiakról másképen várható nem is volt. Na pedig elítélték a parlamenti tevékenységnek immár veszélyessé vált megbénítását: logikai kényszerűséggel el kellett jutniok ahhoz a konkluzióhoz, hogy a ma-

A sugó.

Irtá: FARAGÓ ÖDÖN.

A német színházi lapokban érdekes eszmeeserébe bocsátkoztak s színészek és írók. Fölmerült az a kérdés, vajjon a sugónak jelentékeny része van-e az előadás művészi sikerében. Sokan azt állítják igen, sokan nemmel felelnek — a sugó csak közvetítő szereplő — tehát része nincs az előadás jóságában és rosszágában. A francia színészek azzal dokumentáltak igazságukat, hogy sugó nélkül játszanak. Ez a német színészek önézetét nagyon sérti és most tárgyalnak a módozatok fölött, hogy mikép kelljen az új reformot meghonosítani — a sugó nélküli előadásokat. Megszóllaltatják a legelőkelőbb színészeket: a színmű-írókat.

Többek között Kainz a Burgszínház nagy művésze így ir erről a lehetetlen gondolatról. — „Nem azon fordul a színészet, hogy ki tud sugó nélkül játszani, ki nem, a jó színésznek inkább szüksége van a sugóra, mint bármelyiknek!” Abból, hogy tényleg hasznos lenne-e a színészetre a sugó eltörlése és a fölött érdemelegesen vitatkozni — az képtelenség. A mi sajátos magyar viszonyainkhoz ezek a viták nem érhetnek föl. Nem hogy a mi színészetünk fölött állana a német, francia színészetnek, de a magyar színész, még a fővárosit sem véve ki, egész más, igazabb temperamentummal rendelkezik, hogy az a szerepe eljátszása alatt másra is tudna gondolni, mint a fel-

adatára. Tessék elképzelni, hogy egy magyar vidéki színész sugó nélkül mire volna képes, mikor nap-nap mellett igénybe van véve 6—7 színház termékeivel és szennyeivel. Ezek közül kettőt ha jól, művészi értékkel fölálódz, már a halhatatlanok sorába kelene, hogy jusson. Nincs olyan értelmes, tanult, intelligens színész, a kinek sugóra ne lenne szüksége. Mert ha a szerep teljesen megérlelődött, második énjévé vált és a darabnak egész meséjét, jelentőségét tudja, a szerep stíljét, karakterizálását érzi és este teljesen egy személy a szereppel, — akkor teljesen átérezte, illuzióba tudja hozni közönségét.

A kinek módjában van az ilyen működés, még azzal is megesis, hogy egy hibát, egy léket talál az emlékezetében, a melynél megakad s a helyes, az igazit nem találja el. Egy rögtöni megállás az izgatottságtól, a teljes hevülettől napirenden van a jó véru színészeknél és sokszor egy ilyen tennakadás a szinpad mesterségnél egy koncentrábilis hiba.

Olyan ez, mint a gyorsan rohanó folyó, a mely medréből ki-ki esap s nagy nehezen találja meg az utját, — minthogy rombol, dönt a sebes ár, ugy ro nbolhat egy színész csak egyetlen szoval is előadásán, darabon, szerzőn és szereplő társának fáradságos munkáján: egy folyó az, a melyet a futásában föl kell tartani és gátakat emelni az előzönlésre.

Egy jó sugó a hivatásához méltón, aki együtt tud és vele érezni — meglátja az elhibázott helyzetet, és abban a pillanatban

ott, ahol ő először bizonytalanságot érez — ott segít, emeli a torlaszt és a folyam kiöntését megátolja. Meg tudom érteni, hogy a német színészek, sok próba, nagy gyakorlat mellett keresztül viszik majd az akurukat, mert erre idomítják már is magukat. Az idegek, az emlékező képességet erre nevelni kell. Tökéletes tudás nincs! A legnagyobb tudásban, a legnagyobb világosságban beállhat egy pillanatnyi sötétség, a mely nagyon káros — erre való a sugó. És ezért a sugónak igenis nagy része van az előadásoknak művészi részében. A legodaadobb színész bárhogy megtanulja is a szerepét, kell hogy egy vezetőnek alávesse magát. A sugó az, aki érzi, tudja, mit akar, hogy akarja szerepének gondosabb részzeit kihozni. A sugó nélküli játszás nagy veszedelem.

Akadnak a szerepnek bizonyos pontjai, ahol megáll az előadó színész emlékező tehetsége, viszont akadnak részek, a melyet bármint szorgos tanulással sem tud az emlékébe vélni. Vagy nincs kedve hozzá, vagy eltér fölötté, — jelentéktelennek tartván azt. Ilyenkor kell a sugó. A magyar vidéki színészet alárendelt viszonyaiban ilyenek töprengeni, majdnem nevetséges. A sugó nálunk akárhogy vesszük is, — nem több egy műszaki munkásnál. Ennek csak a sugók és az igazgatók az okai. Kis fizetés, sok munka, teljes intelligencia nélkül. A vidéki színigazgatók sarkalatos elve: ha rossz a sugó, megtanulják a színészek a szerepeiket! Dehogy!

Téves fogalom, a mely legnagyobb ká-

gyar parlament házszabályának kijavítására okvetlenül szükség van. Ezt az igazságot fixirozni óhajtottuk mindenekelőtt. Mert rá akartunk mutatni arra, hogy ma alig van jelentősebb sulyu magyar politikus, a ki immáron meg ne lenne győződve a szigorítás szükségességéről. E lépés kényszerüségéről az ellenzék ugyancsak alaposan meggyőzte az országot! Mi rendületlenül bizunk ugyan abban, hogy a kormány a maga igaz ügyét diadalra juttatja, de történéjk bármi, az az egy féltetlenül bizonyos, hogy a házszabályok kijavításának programját egyetlen jövődő kormány sem ejtheti el többé.

A másik szembeötlő igazsága a kilépett politikusoknak az a sulyosan latbaeső szó, a melylyel a koronának a szenvedélyekbe bevonását elítéli.

Alkotmányos országban a király nem, csak tanácsosai hibázhatnak: ugymond nyílt levélben Andrássy Gyula gróf.

Hogy ezt éppen csak az ellenzék nem érti meg. Legelső sorban azonban a válasz Apponyi Albert grófnak szól. Ő járt elől az alkotmányellenes ténykedésben, ő fogalmazta az ellenzéknek a koronához intézendő feliratát, azt a szomorú iratot, mely valójában híján van minden méltóságnak.

Azt mondtuk, hogy a kilépettek a kormánytól a tényekben nem, csak a taktikában, az eszközökben térnek el.

Vizsgáljuk itt kissé Andrássy-ék álláspontját. Az érdemes politikusok beismerik, hogy 15—20 főnyi csoport kerékkötésének a magyar parlamentet tovább is kitenni nem lehet.

Tehát mi volna a teendő? Szemük előtt az lebeg, hogy közmegegyezéssel szigorítsuk a házszabályokat. De hiszen Tisza István gróf is ezt óhajtotta mindenekelőtt. Am tudjuk, hogy az ellenzék még a munkálatot előkészítő 21-es bizottságot is perhorreszkálta.

Az tehát nyilvánvaló, hogy közmegegyezésre számítani hiu reménység. Pedig az Andrássy-ék politikai receptje itt véget ér. Tehát oda látszik vezetni, hogy a közmege-

rára van az előadásnak. Rossz sugó megbénítja a színészt, zavarja és ha kellene a segítsége, — nem képes, nem tud, mert sem a lelke, sem az esze nem az előadásé, nem a szereplőé. A mi sugóink csak masinák.

A jó sugónak már a próbákon is tisztába kell lenni a szereplőivel, a rossz sugó előadáson is kapkod s ha baj van, nem tudja megtalálni a kivezető utat. Ezért van s kell részesévé tenni a művész-feladatokban a sugókat. Névtelen hős, aki ha csatát nyer — övé a győzelemnek legnagyobb része. Aztán a nő sugók. A legjobb akarattal sem lehet őket segítő számba venni.

Értelmetlen, gyönges képtelen erre a nehéz föladatra. A jó sugó épp olyan nélkülözhetetlen mint bármely más életerős apparátus a színházban. Asszony, kiérdemesült naiva, primadonna, erre nem való. A színészek egyetlen támasza a sugó: akrobaták kihagyhatnak egyes fogásokat a birkozásnál, de ha a színész elveszít egy monumentumot a szerepéből, tán elveszti az esti esatáját is.

Az emlékezetek pedig jó a segítség, mintahogy a naptól kiszáradt fünek jól esik a reggeli harmat.

Jönnének, jöjjének csak a német és francia színművészek hozzánk, ami nehéz, keserves kenyérkereső színpadjainkra és kellene nekik is estéről-estére új repeztvimal dolgozni, tudom elmenne örökre a kedvük a sugó nélküli játszásról s annak nagyképű vitatkozásaitól!

egyezés meghiusultával abdikáljunk, mondjunk le a bajok revíziójáról és szolgáltassuk ki a jövőben is a kormányokat Polonyi és Lengyel Zoltán kegyelmének.

Mi tehát az Andrássy Gyula által megjelölt alapon a kibontakozást nem látjuk.

És itt érkezünk el a kilépettek egy másik tételéhez: az erőszak nem lehet jogforrás. Tökéletesen igaz. De ez nincs is senkinek szándékában. Tisza István gróf ezen tételből kiindulva, mely szerint 15 ember kerékkötésének a parlamentet kitenni nem szabad, óhajtotta a közmegegyezést a házszabályok revíziójára. Ez létre nem jövén, nem a lemondást választotta, hanem azt, hogy a házszabályoknak egy formáját törte. Am mi célból? Kifejezetten azért, hogy a revíziójának szegezett technikai obstrukciót megtörje és elhárítsa az akadályát a házszabályok végleges revíziójának. Az erőszak tehát nem lesz jogforrása, arra pedig sor nem kerül, mert a technikai obstrukció kiküszöbölésére gondoskodni fog a jövőre nézve, most már törvényszerűen a végleges házszabály. És itt, a technikai obstrukció kiküszöbölésének szükségességében ismét találkozik Tisza és Andrássy.

Tisza ki akarja vezetni a parlamentet az elposványosodásból. Megpróbált egyéb kivezető utat, mielőtt erre az ösvényre lépett, a melyen most halad. Lemondani nem akart és nem akar ma sem.

Mit tehetett volna egyebet?

Erre a kérdésre Andrássy Gyula és társai, az érdemes államférfiak adósok maradnak a válaszzsal Tiszának, az országnak is. Ők megállanak a kritikánál, azért könnyű a helyzetük.

Politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 10.

A mai, szombati nap értekezlettel kezdődött. A szövetkezett ellenzék tagjai gyűltek egybe a Kossuth-párt körhelyiségében reggel kilenc órakor.

Az összejövetel azért történt, mert az ellenzék tegnap úgy értesült, hogy Tisza István gróf a mai szombati napra hívja össze a képviselőházat, bár a miniszterelnök már tegnap este a legbiztosabban jelentette ki, hogy meglepetésekre nem készül és a képviselőházat annak rendje és módja szerint e hónap 13-ára hivatja össze. A mai összejövetelen egyébként csak azt határozták, hogy hétfőn reggel 9 órakor újra összejönnek és hogy a szövetkezett ellenzék ugyancsak hétfőn este 6 órakor értekezletet tart.

A holnapi napon az ellenzék a következő helyeken tart értekezletet: Ujvidéken, Perbetén, Székelyudvarhelyen, Halason, Dombóváron, Török-Szent-Miklóson, Nagyenyeden, Pozsonyban, Tata, Tornaallya, Szill és Nagykátán.

A pozsonyi népgyűlésre holnap reggel Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf is elutazik.

Ezzel szemben a szabadelvűpárt Marosvásárhelyen tart népgyűlést, a melyre tudvalevően Tisza István gróf kormányelnököt is meghívták. A miniszterelnök este 9 órakor érkezett külön vonattal Marosvásárhelyre. — Kiséretében voltak Nyiri Sándor honvédelmi miniszter, Sándor János államtitkár és a szabadelvűpárt huszonkilenc tagja. A kormányelnök vasárnap délelőtt érkezik meg Maros-

vásárhelyre és tizenegy órakor tartja meg nagybeszédét: a melyben a helyzetről fog nyilatkozni. Hétfőn reggelre visszatér a miniszterelnök a fővárosba, hogy kedden a képviselőháznak ülésén részt vegyen.

*

Egyes lapok azt írják, hogy Andrássy Gyula gróf a disszidensekkel külön pártot alakít. Ezzel szemközt kijelentjük, hogy Andrássy Gyula gróf külön pártot nem alakít, nem pedig azért, mert a házszabály maga pártprogramot nem képezhet, annál kevésbé, a mikor a disszidensek is hivei a revízióknak és csupán a módszer dolgában tértek el a kormányelnöktől.

Egyház és iskola.

A főiskola törlesztéses kölcsöne. A főiskola 1905 január 1-től kezdve életbe lépteti a törlesztéses kölcsönök adását. A részletekre nézve bővebb felvilágosítást ad a főiskola gazdasági tanácsa.

Bizottsági ülés. Az Andaházy-Szilágyi alapítványi bizottság tegnap délután Kiss Aron püspök elnöklété alatt a püspöki hivatalban ülést tartott, melyen az alapítványi birtokok bérbeadásáról tanácskoztak.

Protestáns estély. Ma lesz a főiskola disztermében a Hittanszaki Önképző Társulat protestáns estélye, melyre már eddig valamennyi jegy elfogyott. Az estély műsorának két kiemelkedő pontja Jánosi Zoltán szabad-előadása és Zoltai Lajos felolvasása. A fénynyek ígérkező estély kezdete 5 órakor lesz.

Hitelesítő ülés. A tiszántúli ev. ref. egyházkerület elnöksége a püspök lakásán tegnap délután hitelesítette a november 29., 30 és december 1. napjain tartott egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvét, melyet a közgyűlés jegyzője, Sass Béla készített elő.

Napi hírek.

— **A mai istenizszoletek.** A református templomokban ma advent 3. vasárnapján a Nagy- és Kistemplom számára urvaesórárt hirdetnek. Az istenizszoletok sorrendje a következő: Nagytemplomban prédikál Szele György. Kistemplomban Dicsőffy József. Ujtemplomban K. Tóth Kálmán. Ispotályi templomban Uray Sándor. Csapókerkben Kovács János. Szegényházban Hajdu Zsigmond. A róm. kath. templomban az istenizszoletok sorrendje: Reggel 6 órakor Róráte, tartja Dr. Wolafka Nándor v. püspök oltárbeszéddelel: 7 órakor miséznek Mellan István; 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. ifjuság részére; 9 órakor nagymise, végzi: Nyári Ignác után Szabó István prédikál; háromnegyed 11 órakor a Svetitszárda és az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. igazgató mond; fél 12 órakor miséznek Kampell József. Délután fél 3 órakor Dr. Wolafka Nándor v. püspök keresztény tanítást tart; 3 órakor lytáni, utána Rózsafüzér. 5 órakor Jézus szent szíve társulatának hónapos ajtatosságot végzi Kampell József, szent beszéd, körmenet s lytániával. Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor az istenizszoletet Materny Lajos főesperes végzi. A gör. kath. kápolnában: 6 órakor reggeli istenizszolet; délelőtt 9 órakor sz. mise; délután fél 3 órakor kereszténytanítás, 3 órakor vécsernye, 4 órakor Rózsafüzér ajtatosságot.

— **Az egyetemről.** A központi egyetemen ma igen élénk volt a sürgés-forgás. A hallgatók nagy csoportokban tárgyalták a közoktatásügyi miniszter rendeletét, melylyel az ideai első félévet váratlanul berekesztette, de zavaró incidens nem fordult elő. Az egyetemi polgárok sürgősen aláíratják a tanárokkal levelezőleveleiket s a vidéki hallgatók a meghosszabbított karácsonyi vakációra hazatérnek.

felé igyekeznek. A szorgalmasabbak karácsonyig kollokválnak vagy szigorlatoznak. A királyi József műegyetemen szintén esend van, itt azonban a leckeönyveket még csak hétfőn írják alá.

— **Berzevicy munkái.** Mint már megírtuk, a jövő év elején megjelennek Berzevicy Albert beszédei és tanulmányai. A kiadó cég most azt közli velünk, hogy a két kötet már sajtó alatt van, a munka részletes tartalmának főbb címei: 1. Parlamenti beszédek. 2. Gyűléseken és ünnepélyeken mondott beszédek. 3. Emlékbeszédek, visszaemlékezések. 4. Kisebb alkalmi beszédek. 5. Tanulmányok. A két kötet — mintegy 60 iv — előfizetési ára füzve 10, diszkötésben 12 korona.

— **Egy zugkávéház áldozata.** Elek Gábor hajduböszörményi lakosnak dolga akadt Debrecenben és másnapra is itt kellett maradnia. Este egy pohár borra bement a Széchenyi kávéházba. Amint leült, a kávéház két kaszirnője azonnal melléje telepedett. Elek mondta ugyan, hogy álljanak fel az asztaltól, mert egyedül akar ülni, de a két tündér nem tágitott hanem nyugodtan rendelték sonkát, sőt pezsgőt is. Elek Gábor ekkor kijelentette, hogy egy fillért sem fizet, csak amit ő rendel. A két erényes hölgy még erre sem reagált. Kevés idő múlva két cigányt hívtak be, kik nagyban részt vettek a szivattyuzási művelésben. Vigan folyt a pezsgőzés, zeneszó járta, ittak a cigányok meg a két kaszirnő. Végre Elek fizetni akart. A pincér odanyujta neki a számlát, mely 187 koronáról szólt. Elek erre kijelentette, hogy csupán csak azt fizeti ki, amit ő rendelt, annál is inkább, mert üres üvegeket is tettek az asztalra. A kávéházi személyzet meg a két cigány ekkor rátámadt Elekre, és addig ki nem engedték a helyiségből, míg ki nem fizette a 187 koronát. A kávéházból egyenesen a rendőrségi központra ment és az ügyeletes Szöcs Lajos rendőrbiztosnak bejelentette az esetet és megtette a kávé és személyzet ellen a feljelentést zsarolás és személyes szabadság megsértése miatt.

Ez az eset is eléggé illusztrálja azt a körülményt, hogy ezeket a tizedrangú kávéháznak nevezett lebujokat meg kell erősen rendszabályozni. Legutóbb — úgy tudjuk — a főkapitány saját hatáskörében reggeli 4 óráig kiterjesztette a zárórát, melynek már ez az eset is bizonyítja máris szomorú következményei vannak. Nem kiterjeszteni, hanem megrövidíteni kellene a zárórát, hogy annál kevesebb alkalma nyíljon a zugkávéházaknak a közönség megszarolására.

— **A megsértett városi tanács.** Napok óta közbeszéd tárgyát képezi városunkban egy kellemetlen ügy, mely a tanács és egy bizottsági tag között felmerült melynek megoldása széles körben kelt érdeklődést. Ez ügyben tudósítónk a következő értesülést szerzte:

A legközelebb tartott városi bizottsági közgyűlésen történt, hogy Juhász Ignác bizottsági tag a városi tanácsot a közgyűlés felfüggesztése közben durván megtámadta s e közben oly kifejezéseket használt, melyeket a

városi tanács tagjai magukra nézve a legnagyobb mértékben sértőknek találta. Mi sem természetesebb tehát minthogy azért a bizottsági tag urtól elégtételt kértek. Juhász Ignác sajnálatát fejezte ki a történetek felett, a használt kifejezéseket pedig nem mondtaknak kívánta tekinteni s ez ezzel az ügyet a maga részéről befejezettek nyilvánította. A városi tanács tagjai az elégtétel adásnak ezt a szokatlan módját nem tartották kielégítőnek, mind a mellett hajlandók voltak azt elfogadni, de csak azon esetben, ha azt az elkövetett sértéssel szemben egy közösen választandó bíróság is eleendőnek tartja. Minthogy azonban Juhász Ignác ilyen bíróság ítélezését a fenforgó ügyben minden érvényben levő szabály és szokás ellenére sem fogadta el, más megfelelő elégtételt adni pedig nem akar, a városi tanács tagja kénytelenek most már Juhász Ignác ellen a bíróság előtt panaszt emelni.

— **A piaci helypénz-szabályrendelet.** A városi tanács piaci helypénz-szabályrendeletet dolgozott ki, mely a városházi pénztárának jelentékeny jövedelmet biztosított volna. A közgyűlés azonban a szabályrendelet tárgyalásába sem bocsátkozott, levette a napirendről. A főszámvevő és több bizottsági tag most azzal a kérelemmel fordultak a polgármesterhez, a szabályrendelet tüzzök ismét napirendre. A főszámvevő eme beadványában kifejti, hogy nem világosították fel kellőképpen a bizottság tagjait, mert a szabályrendelet keresztlvitele esetén a polgárság nagy teherrel szabadul meg, mert a pótdó mintegy 10 százalékkal esökkenne.

— **Gondatlan háziasszony.** Homok-utca 26. szám alatt lakik K. Szabó Jánosné a Luezi János házában. A napokban Szabóné Szovátra ment és a lakása kulesát átadta a házigazdának. Mikor Szabóné visszaszájott, a lakását csaknem üresen találta. Ugyanis a házigazda felnyitotta Szabóné lakását és a holmijának nagy részét kitétte az istállóba. Szabóné panaszt tett a rendőrségen a házigazdája ellen.

— **Betörés.** Cs. Sándor László sámsoni gazda kamarájába éjjel betörték és 70 korona értékű burgonyát onnan elloptak. A megindított nyomozás eredményeként elfogták Barát István, Rakovics István és Gyarmati Imre ottani lakosokat, kik a lopást beismerték.

— **Meglopott hajdu.** Régi ismerőse Szabó Imre városi hajdunak meg a feleségének Vas Róza Nyil utcai eselédleány. Az este is ott volt náluk és egy őrizetlen pillanatban a sőtartóra helyezett pénzből két koronát elvett. Szabóné meglátta, hogy a sőtartóról hiányzik két korona. Vallatásra fogta Vas Rózát, sőt a férje segítségével megmotozta és a lopott pénzt meg is találta nála. Vas Rózát átadták a rendőrségnek.

— **A városházáról.** Körner Adolf tanácsnok felgyógyult és ma már megkezdte hivatalos működését.

— **Debreceni lovak Svájcban.** Debrecen város ménesének messze földön híre van. Hogy ez így van, bizonyíték egy bazeli földbirtokosnak a mai nap folyamán a tanácshoz intézett levele, melyben tudatja, hogy a városi ménesből 2 szép lovat akar venni diszfogatáshoz és kérdi, mennyiért hajlandó a város két szép lovat eladni. A tanács hétfői ülésén adja meg a választ a svájci földbirtokosnak.

— **Tolvaj fiu.** Jandrek Ernő 14 éves fiu, mint egy ujfehértói távirat jelentette, onnan 28 korona ellopása után megszökött és Debrecenbe jött. A rendőrség megindította a nyomozást és a Homokkertben el is fogta a tolvaj fiut. Átadják az ujfehértói esendőrségnek.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozásokat jelentették be: Gáti Jánosné róm. kath. 42 éves, Márkus András ev. ref. 77 éves, Ozsi Sándor ev. ref. 8 hónapos, Szécsi Lajosné ev. ref. 56 éves, Bányai Lászlóné róm. kath. 25 éves, Nagy N. fél napos, Facsar József ev. ref. 70 éves, Gyenes Margit ev. ref. 4 napos, Sárkány Mihály ev. ref. 24 napos.

— **Háztulajdonosok figyelmébe.** Felhivatnak mindazon háztulajdonosok, kiknek új építkezés folytán lakrészeik adómentességet nyertek, — és azok még le nem jártak, — hogy a már részökre kikézsített házádómentességet engedélyező pénzügyigazgatósági végzést kéznél készen tartásuk, mert az 1905, 1906, 1907. évekre vonatkozó házádó összeírás a városi adóhivataltól kiküldött által egy-egy kincstári képviselői kiküldött közbejöttével folyó év dec. 15-én kezdetét fogja venni.

— **Tea estély és sétahangverseny** lesz ma vasárnap este 5—7 óra között a Bika dísztermében. A hangversenyt Rácz Károly teljes zenekara szolgáltatja. A rendezés körül husz választmányi tag és vagy harminc fiatalabb hölgy fog fáradozni. Ismételve kijelenti a rendezőség hogy semmiféle zsarolás nem lesz, csak a ki az egy esése teán kívül, mely az egy koronában befoglaltatik még egy másodikat is óhajtana külön 40 fillért fizet. A rendezőség mindent elkövet, hogy az estély sikerült legyen. Mivel a rendező hölgyek a költségek nagy részét magukra vállalni sziveskedtek, nagy kilátás van, hogy a Szt. Erzsébet egyesület szegényei számára tekintélyes összeg fog maradni, ha mint óhajtandó, a közönség kellő pártfogásában részesíti a kezdeményezést, meiyről igen kívánjuk, hogy állandó intézménynyé fejlődjen. Különbön ugy értesülünk, hogy sokan érdeklődnek ezen első estély és séta hangverseny iránt és nagy számú díszes közönségre lehet kilátás.

— **Felolvasó este.** Csütörtökön délután fog megtartatni ama közkedveltségű felolvasó esték másodikik, melyek a róm. kath. főgymnásium dísztermében szoktak minden második csütörtökön rendeztetni. A felolvasó esté programja ismét oly élvezetes estét ígér, minőkről ezen felolvasó esték méltán oly híresek. Molnár Dezső árvaházi igazgató, a fentkölt lelkületű egyházférfi szabad előadása az „Immaeulátáról.” vallási szempontból is megragadó dolog, hátha még azt, amit itt is leend, régi szép „Mária énekek” szivreható dallama vezeti be. Majd Orvényi Gyula a költőpap, a tudós tanár remek felolvasása „Természeti képek a magyar népköltészetből” kerül sorra, mit Domahidy Teréz a kiváló gordonka művésznő gordonka szólója követ. Az estét a Husz Lajos zeneköltő zongora kísérete mellett Magyarossy Ferenéné, a gyönyörű hangu urnó által előadandó magyar népdalok sorozata zárja be. Az érdekesnek ígérkező estére jegyek szerdán reggeltől kezdve kaphatók Mihalovits J. gyógyszerárában s este a pénztárnál.

— **A Szabad iskolában** holnap lesznek utoljára előadások orvosi dolgokról. Az első orvosi segítségről dr. Csikos Sándor és dr. Balkányi Ede fognak beszélni. Előbbi a ref. kollegium VI. sz. termében, utóbbi a vármegye házában. A gyermekágyi betegségekről pedig dr. Czako Zsigmond és dr. Strelinger Győző tartanak előadást. Előbbi a

Gyönyörű ujdonságok érkeztek
óriási választékban

Lőfkovits Arthúr

órák és ékszerész üzletében
hol azok a legolcsóbban

árusittatnak.

főiskolában, utóbbi a Kossuth utca 52. sz. iskolában. Kezdeté 3 órakor, mindenki ingyen elmehet.

— **Hajdúvármegye közgyűlése.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 15-én tartja meg rendes közgyűlését. Tekintettel arra, hogy a tárgysorozat 76 pontból áll, a közgyűlés előreláthatólag három napot fog igénybe venni.

— **A Zoltán-féle osukamájolaj** azért örvend oly nagy elterjedtségnek, mert táp-ereje igen nagy s a gyermekek valamint felnőttek szívesen veszik be. Páratlan szer különböző gyermekbetegségek elhárítására, mert a gyermekek erejét és ellentállóképességét növeli. — Üvegje 2 korona a gyógyszerárakban.

— **Siketnémák perselyei.** A siketnémákat gyámolító debreceni egyesület igazgató tanácsa legutóbb tartott gyűlésén elhatározta, hogy perselyeit összeszedeti és bizottság előtt kibontatja. Az igazgató tanács ez uton kéri fel mindazokat, akiknél ilyen gyűjtő perselyek vannak, szíveskedjenek azokat Zolnai Gábor intézeti szolgának, aki magát kellőképpen igazolni fogja, átadni. A perselygyűjtés eredményét egyenkint nyugtázní fogja az egyesület.

— **Dalestély.** A debreceni munkás dalegylet folyó 1904. évi dec. hó 26-án, karácsony másod napján az Arany Bika szálloda dísztermében Husz Lajos egyleti kar-nagy vezetése mellett, Kiss Gyula zenekarának közreműködésével, könyvtárának gyarapítása végett, tréfás tombola-játékkal zártkörű dalestélyt rendez, a következő műsorral: 1. Nyitány. Előadja a zenekar. 2. Bol-dog voltam, Abrányitól. Előadja: a dalegylet. 3. Amerre én járok, Angyal Armandtól. Előadja: a dalegylet. 4. Komoly szavalt. Előadja: Varga László. 5. Bár merre jár. Ladányitól. Előadja: a dalegylet. 6. Vig szavalt. Előadja: Káliczky Ernő. 7. Késő vágy. Dr. Horváth Akostól. Előadja: a dalegylet. 8. Rákóczi induló, Hubertől. Zenekis-séreltel előadja: a dalegylet. Hangverseny után tánc.

— **Kereskedő ifjak dalestélye.** Szép közönség előtt tartotta meg dalestélyét a Kereskedő Ifjak Társulatának dalköre a Bika szálloda dísztermében. Magyar Testvérek nyitánya után Huber, Győzelmű dalát, Ujfalusi, majd Ziegler Népdalegyvelegét és Rieger Buesu dalát adta elő a dalkör, ösz-szevágó előadásban, a közönség szünni nem akaró tapsai között. Vig monológ egészítette még ki a műsort, melyet tánc követett, mely Magyar Testvérek kitűnő zenéje mellett a reggeli órákban ért véget.

— **Világvárosokban** a terület terjedelme a kereslet nagysága, a kirakat változatosága lehetővé teszi az üzletek egyoldalú nagy fejlődését, míg kisebb városokban a kereslet és kínálat kénytelenek a szűkebb helyi viszonyokhoz alkalmazkodni. Ritkaság számba megy, ha néha egy-egy cégnek sikerül a nagy város kínálatának változatos-ságát a vidéki város keresletével összeegyez-tetni. Örömmel ösmerjük el, hogy a *Hege-dás és Sándor* cégnek sikerült egy világ város kínálatának sokféleje dacára a kis-városi kereslet szűkebb medrének egy hely-en hozni össze és öszinte megelégedéssel látjuk, hogy könyvkereskedésük *Kossuth-utcai* fényes helyiségében a vidéki kereslet dacára világvárosi kínálatot tudják a közönség minden igényét kielégíteni.

— **Rendőri hírek.** Kozma János né és Szücs Zsuzsi két ismert pálinkás hölgy tegnap a Hatvan utca elején szóváltásba elegyedett egymással, melynek tettelegesség lett a vége. Nagy közönség nézte végig e két némbor harcát, kiket egy rendőr a köz-pontra kísért. — Már vagy 3 esztendeje ál-landó lakója a rendőri fogháznak Tardi Gá-

bor foglalkozás nélküli napszamos. Az a büne, hogy folyton részeg és nem tud meg-válni Debrecenből, ahonnan örökre ki van tiltva. Tegnapelőtt töltötte ki az utolsó 30 napi büntetését és délután eltoloncolták Vértésre. Tegnap délután már holt részegen fet-rengett a Piacon és ismét visszakerült a rendőrség fogházába.

x **Alföldy Károly** tánciskolájában a második tanfolyam december hó 12-én kez-dődik, Beiratkozásokat elfogad lakásán Pé-terfia u. 2. sz.

x **Karácsonyi ajándékoknak** legal-kalmasabb esinos kivitelű családi dobozok levélpapírok asztali-író-készletek, bőrírójaj-zatok, olaj és vízfestészeti dobozok, dísz-lámpaernyők, fatörzsre festett falidíszek, Angol és Sollingeni zsebkések egyedüli dus választékban olcsó árakban Pongrácz Géza papíráruraktárában Bika szálloda mellett.

x **Gyenge, tüdőbajra hajlandó** gör-vélykörös, vészegény gyermekeknek leg-jobb ajánlható a Mihalovits-féle íztelen esukamájolaj, melyet miután sem kelletlen sem kellemetlen szaga, sem kellemetlen íze nincsen szívesen vesznek be a gyermekek. Kapható: Mihalovits J. gyógyszerárában Debrecen.

x **Fogfájást és szájbüzt azonnal megszüntet** a Plombus amerikai önplo-mbázó szer. Bővebbet a lapunk mai számá-ban közzétett hirdetésben.

x **Ezerjő bor.** 18-20 kr. és szőlővesz-sző eladó Szemere tanítónál Rákóczi utca 31. szám alatt.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti-festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fénykép-kiállítás a műterem kapubejáratánál levő ki-rakatban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

szappan és folyékony
Szappan
gyógyászati
Glycerin
a bőr fehérré
és gyöngéddé teszi
Mindenütt kapható.

Glycerin szappan
egy felnőtteknél, mint gyermekeknek a leggyöngébb korban a **legkitűnőbb tisztító szernek** bizonyult. Ismert te-kintélyek, mint dr. Hebra tanár Sehandlbauer, Frühwald, Breus Károly Gusztáv, Sehandlbauer stb. . . által legjobb eredménnyelhasznált.

A Keresk. Csarnok estélye.

A Csarnok zsufolt termeiben tegnap este folyt le az idény első művészestélye azzal a teljes sikerrel, melyet előreláttunk.

Csapongóan vidám, otthonos és feszte-len volt az est s a kiváló műsorszámok oly keresetlenül illeszkedtek bele az est hangu-latába, mintha egy nagy, előkelő és mégis házi mulatságon lettünk volna.

Szávay Gyula a Csarnok alelnöke lé-pett elsőül a dobogóra, hogy mint a vigalmi bizottság feje, előljáró beszéddel vezesse be az estélyt. Ez az előljáró beszéd természetesen humoros volt, ahogy Szávay ilyen alkalmakkor beszélni szokott.

Azon kezdte, hogy a múlt évi előljáró beszédét a szellőztető megzavarta, most te-hát folytatni akarja. A rendezőség maga is művész kívánt lenni s az is lett: átváltoz-tató művész. Így sikerült neki Dóry Margi-tot átváltoztatni Ledovszky Gizellává, ami felett bizonyára Dóry Margit lenne legjob-ban elragadtatva.

Rózsahegyinél is nagy munkát fejtett

ki a bizottság, elgondolta, hogy minek a rózsának a hegye? Hegye a plajbásznak, bieskának és tünek van, a rózsának a fő-szépségét a szirmai adják, a rendezőség te-hát csak a Szirmait hozta el.

Faragónál egy kis baj volt már, mert ez az író — Pekár ikertestvére — olyan tagbaszakadt legény, hogy a 20-as kesztyűs parlamenti esendőség generálisának volt kiszemelve.

Foglalkozott a bizottság azzal is, hogy valami meglepetést csináljon a közönség mu-lattatására. Így például nem adott ki műsor-lapot, sőt nem akart adni egyáltalán műsort sem, de aztán erről lemondtak, gondolták magukban, majd hoz az este ugy is meg-lepetést.

Elsorolja a bizottság tevékenységét, hogy hány száz ülést tartott, melyen sokfelét ha-tározott s ez nem elég, de azután ugyaneze-ket vissza is határozta.

Távirat annyi érkezett, hogy egy távirat kihordó a borraalóból házas szőlőt vettma-gának.

Javasolja is, hogy jövőre a rendezőség elnökül a táviró-lőnököt kéri fel.

Ezután számos hasonló ötlet után hu-morosan bemutatja a szereplőket s meg-nyitja az estét.

Faragó Jenő kedves humoru felolvasása következett. Bemutatta a Népszínháznál elő-készületen levő új énekes darabjának a Hári Jánosnak első felvonását. A képzelet tarka játékaival szövik át a vidám darabot s pompás versek ömlenek végig jelenetein.

Szirmay két vidám jelenete következett melyet a kitűnő művész a közönség nagy gyönyörűségére bravúrosan adott elő.

Az est fénypontja következett: *Ledovszky Gizella* éneke. Operette-dalokat, majd Rác Károlyék cigánykísérete mellett népdalekat, Dankó-nótákat adott elő oly bájosan, fényes hangjának minden csillogásával, játékművészetének oly teljességével, hogy a közönséget valóságilag elragadta. — Tomboló tetszéssel köszönte meg a közönség az élvezetet.

Szirmay vidám angol kupléi nevettek meg a közönséget ismét, végül pedig Ledovszky és Szirmay kettősei tették fel az est gyönyörűségére a koronát.

A közönség egy remekül töltött este emlékével tért a lakomázó asztalhoz, utána pedig a tánchoz, mely reggelig tartott.

TAVIRÁTOK.

Felolvasás az obstrukcióról.

Budapest, december 10. Ma este a jogász-egylet helyiségében Schwartz Gusztáv udvari tanácsos, egyetemi tanár nagyszámu és rendkívül előkelő közönség előtt az *obstrukció jogtana* címen előadást tartott. A tudós előadásának tárgyát annak a jogi igazolása képezte, hogy a november hó 18-án tartott képviselőházi ülésen a formai jog meg nem sértegett. Megingatlan jogi argumentumokkal bizonyította, hogy az obstrukció jogtalanság és hogy a — ki valamely tárgyaláson bevallottan nem tárgyalás, hanem obstrukció céljából akar szólni annak a tárgyalás vezetője a szót meg sem adhatja és tőle, mihelyt azon szándéka kétségtelenné válik, a szót meg-ronthatja. Ha már most egy nyílt ülésen a bejelentett szónokok egytől-egyig olyanok, kik bevallottan obstrukció céljából iratkoz-nak fel szólásra, akkor jogilag ugy áll a dolog, hogy tárgyalás céljából senki sem jelentkező, a tárgyalás befejezendő és a kérdés szavazásra felteendő.

Syveton temetése.

Paris, december 10. Syveton temetése délután lesz a család kívánságára a legna-gyobb esendben.

előnyösen ismert saját készítményű női-és férfi cipő áruházában Kossuth utca 6-sz. Boros Testvérek mellett. hol méret utáni rendelések is jó anyagból készíttetnek.

A karácsonyi ünnepekre hol lehet kevés pénzen nagy bevásárlást tenni? Tegyen egy legkissebb próba bevásárlást

LEBOVITS ZSIGMOND

Van szerencsém a nagyérdemű közön-
ségeltudani, hogy 20 év óta a debreceni pia-
con fennálló

butor-üzletemet

mai kor igényeinek megfelelőleg megna-
gyobbítottam, valamint egész modern gőzerőre
berendezett

butor-gyárat

étesítettem és ezáltal abban a kellemes hely-
zetbe jutottam, hogy igen tisztelt vevőimet
minőség, ízlés és ár tekintetében, előnyösebben
mint bárhol, kiszolgálhatom és a versenyt
bármivel könnyen felvetem.

Egyszersmind felhívom a n. é. közönsé-
get saját érdekében kitűnő gyártmányu
butoraim megtekintésére, valamint szabadal-
mazott ebédő és más asztalaimra, melynek min-
den lapja egészen kemény tömör fából, 244
darabból van összeállítva és ezáltal minden
vetemedés hasadás vagy furnir-lepattogzás
teljesen ki van zárva.

Tisztelettel

KILLER EDE

butorgyáros, csász. és kir. udvari szállító
Debrecen.
Asztalos segédek kerestetnek.

Gazdák figyelmébe.

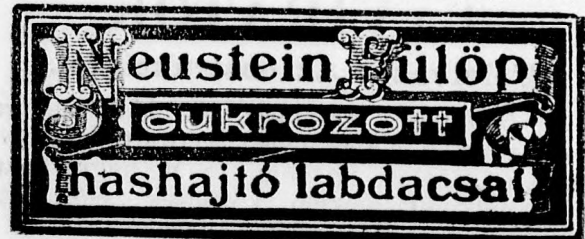
Manhattan nélkül Manhattan perral

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlaltani aki teheneitől és kecskéitől több és jobbminőségű tejet akar aki erős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval a jó jövedelmesebb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

tápport. Használatának költsége igen csekély és dusan-
megtérül 100 kgl. 50. kor., kgl. 26 kor. Egy 5 kilós próba-
küldeményt 5 kor.-ért küldünk postán és bérmentve utánvéttel
hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan
por bámulatos hatásairól.

Központi főraktár: Manhattan Electrophor
Vállalat Budapest. VIII., Argyeleki-utca 15.

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacskok)

E pilulák hasonló készítményeknél minden
tekintetben feljebb becsülendők: mentek minden
ártalmas anyagoktól, az altesti szervek bajainál leg-
jobb eredménnyel használhatók, gyengéden hashaj-
tók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette
oly ártalmatlan, mint e pilulák a

szükszorulás

egtöbb betegségekforrása ellen Cukrozott külsejük
végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekercs
mely 8 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor

2-45 kor., előleges beküldése mellett
egy tekercs bérmentve küldetnek.

Utánasoktól különösen óvakod-
junk. Kérjük határozottan

Neustein Fülöp hashajtó labdacskot. Va-
dódi csak, ha minden doboz törvényileg
bejegyzett védjegyünkkel piros fekete
nyomatásban „Szent Lipót” és Neustein
Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva
A kereskedelmi törvényszékiileg védett csomagjaink
aláírásunkkal van ak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP

Szent Lipóthoz” címzett gyógyszerész, Bécs,
Plankeng. 6, Kapható: Debrecen: Balázs Ó. Füle P.,
Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tét B.
gyógyszerész utcaánál.

Melviz

A nő legnagyobb ékes-
sége a szép mell. Tör-
vényesen védve van —

a **Käthe** — féle **mellviz**, teljesen
ártatlan szer. Ára üvegenként 4 firt.
használati utasítással.

Mdm. Käthe Menzel,

Wien, XVIII. Schulgasse 3 E.

Zádor Lajos

divattermében december 31-ig ritka
alkalmi bevásárlás nődivatcikkekben.

finom gyapju szövetek, selymek
diszek, **női felöltők**, blousok,
szörme boak és karmantyuk rendki-
vüli leszállított árakban, mult évi
cikkek minden árban kiárusítottak.

Csász. és kir.

udvari szállító.

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fényerem mindenféle világos és fekete bőrne-
mek részére, mely kiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált peccé-
tes, sárga vagy barna bőrnek a Lycsin egészen új fényt ad.

Alapítottatott 1882. Gyári raktár Budapest V. Lipót körút 24. (Briefadresse Wien III)
Wasche kaufen Sien nur Brunnenseife Mindenütt kapható

Schicht-szappan

„szarvas”

vagy

„kulcs”

Jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva
legolcsóbb szappan. — Minden
káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy !!!
minden darab szappan a „Schicht” névvel és !!!
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Oh jaj!

Megfojt az az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és
elnyá kásodás ellen
gyors és biztos hatásnak
Egger mellpasztillái
az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek,
Doboza 1 korona és 2
korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla
csak hamar meggyógyított

Kapható, Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor,
Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emil, Szile
Ferenc, Tóth Béla gyógyszerészében.

Elődömtől átvett

francia babákat
beszerzési áron alul

árusítom el.

BORSOS KATA

Debrecen, városháza.

LELTÁROZÁS MIATT a raktárról kiválogatott be f. kifogástalan áruk mélyen leszállított áron (nagyresőük fáláron) labatnak el és pedig.

Szőnyeg maradékok, egyes függönyök és asztal terítők flanel és selyem hulladék takarékos selyem paplanok.

Kávés abroszok és terítékek, női ingek, női ingek fésülködők és hálós köntösök, ágyneműk, színes alsó szoknyák, diván párnák.

Zefir, karton, és barehet marabék és más hasznos cikkek.

A fent említett kiárusítási cikkek kerül pedig nagy választékban vannak raktáron úgy használati mint karácsonyi ajándék tárgyak.

Kardos Lászlónál

Debrecen Kossuth-u. 9.

Szakoszerű munka mégis a legolcsóbb Villamű berendezések kizárólag

FÖLDVÁRI L.

debreceni első electro-mechanikus készít a legtartósabban.

Kossuth-utca 1. sz. az udvarban. Új berendezéseknél másfél évi, javításoknál fél évi díjtalan

Telefon rendbentartás, villamos műszerek, telefonok, villamos háziesszengők felszerelése és villamos zseblámpák raktára, villamos háziesszengők és telefonok jókarbantartását évi három koronától feljebb vállalom.

Karácsonyi és Újévi Ajándékok

legnagyobb választékban kaphatók.

HEGEDÜS és SÁNDOR

előbb László Albert és Társa könyv és papirkereskedésében.

Kossuth-u. 11. sz.

Régi piac utcai helyiségünkben feltűnő olcsó árban árusítunk el felmaradt könyveket képeket és zeneműveket

Karácsonyi és újévi
ajándékok
a legszebb

arany- ezüst ékszerek és a legjobb gyártmányú zseb-órák

meglepő olcsó árban

Pinter Gusztáv

óra és ékszer üzletében Debrecen, Piac-utca 26. a (A főbörzsde mellett)

Ugyanott elvállaltatnak mindennemű ékszerek javítása és tisztítása, monogram készítés, vésnői munkák stb. — Megrendelések és vidéki megbízások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Dávidházy Kálmán

Debrecen.

Füvészkerti-utca 9. szám
Könyvkötések, Táncrendek, Bőr- és Plüsché díszművek és képkeretekben a legszebb és legjutányosabb munkákat művészi kivitelben készít.

1492—1904. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. járásbiróságnak V. 2737—1904. számú végzése folytán közzhírré tételük, miszerint a debreceni ipar és ker. bank, részére Király János és Balogh Ferenc debreceni lakosoktól 140 kor. tőke, ennek 1904. évi június hó 27 napjától számítandó 6% kamata és eddig összesen 69 kor. 46 fill. perköltség erejéig 1904. évi Október hó 24-én bíróság le foglalt és 831 kor. becsült butorok és egyéb ingóságok 1904. évi December hó 17-én délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és Bundi utca 18 és Domb utca 12. sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsárolnival is el fognak adatni.

Debrecen 1904. Nov. hó 21-én

Oláh Géza

birói kiküldött.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél
Debrecen, Kistemplombazár

megkezdődött a

Karácsonyi vásár

Minőségben kifogástalan jó áruk kerülnek eladásra leszállított árak mellett.

Tánciskola megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy folyó december hó 13-án, kedden

11-ik polgári colont

megnyitom.

Tanidők kedd, esütörtök és szombati napokon 6 órától 8-ig. Továbbá a bális szezon közeledtével magán tánclecekéket is adok s és külön boston órákat is.

Beiratásokat elfogadok mindennap lakásomon d. e. 8 órától 10-ig és este a tánciskola helyiségében.

Lakás és táncterem: Csapó-utca 17., „Korona“ című táncterem.

Maradok tisztelettel

Schaf János

táncitanító.

A fáradságot senki ne sajnálja.

NÁNÁSSY LAJOS

1882 ik év óta fennálló

vasüzletét

felkeresni (Kereskedelmi és Iparkamara épület 69 sz. a megyeházzal szemben) **a hol minden vasáru cikkek, elősmert legjobb minőségben s legjutányosabb árban kaphatók.**

Teljes konyha felszerelések, kiváló minőségű tüzhelyek (sparherd) vaskályhák rudvasak, vaslemezek, vastengelyek legolcsóbb beszerzési forrása.

A takarékos tüzhelyeket (sparherd) Budapestről jött lakatosommal itt még nem látott szép s jó kivitelben, rajz után is csináltatok. Sollingeni zsebkések konyhakések, asztali kések, ollók, beretvák főraktára.

Egy darab gáz izzóttest (barisnya) 60 fill. Egy drb. üveg henger 20 fill.

Főző edények magyar gyártmány egész finom Brünni és Pilseni gyártmány nálam kaphatók.

Kiváló tisztelettel

Nánássy Lajos.

Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet
Debrecen.

olcsó kölcsönöket nyújt,

kényelmes visszafizetési feltételek mellett. A kölcsönök kamatai hetenként a heti befizetésekkel együtt is fizethetők.

PLOMBUS New-York, 104. E. 106. Str.

PLOMBUS!

250,000 hálairat 1 év alatt!

**Nincs többé fogfájás!
odvas fog!
bűzös száj**

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kínos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus”-szal mindenki maga plombírozhatja fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

Plombusne hiányozzék egy háznál se, az egyszeri csekély kiadás százszoros hasznát adja: anyugalom. A fogfájás másként szenvedőket tehát saját érdekükben felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai clemesség neto valójga!

Ára egy adagra, mely 5-6 odvas fogra elegendő, használati utasítással 2 korona 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bárkora. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képvisellettől, melynek címe:

„Plombus” szétküldés, Pásztó Heves-m.

Védjegy: „Horgony”.

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótlék

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közvényűnél, osztrál és meghűléseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cég-jegyzéssel ellátott dobosba van osomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyesólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapeston.

Richter gyógyszer-tára az „Arany kereszt”nél, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

**Mittelbach-féle
likör-kompozíció**

finom likörök házilagi készítéséhez Altvater Anisette, Benediktiner, Cacao Chartreuse, Curacao, Kémény, Császárkörte, Marasquin Rittmeister, Vanília, Allach, Rostopsin ugyan mint rum, cognac szilviorium — minden üveghez egy pontos recept van. Egy kompozíció 1 liter elkészítéséhez 80 fillérbe kerül, a szétküldés 90 fillér be küldése után bérmentve történik. Egyedül beszerzési forrása a valódi kompozícióknak.

Mittelbach S. gyógyszerész, Zágráb 9.

Legalkalmasabb

karácsonyi

ajándékok

BORSOS KATA

műipar-áru üzletében

DEBRECEN, városháza.

Vigyázzon!

Ha arany, ezüst és ékszerárut vásárol, hogy azt csakis szolid helyen szerezzen be.

Karácsonyi és Újévi ajándékok

legalkalmasabb

arany óra, ezüst óra, vagy ékszertárgy.

Szegény és gazdag egyaránt megtalálja azt a mit keres.

Szép ajándékot

ép úgy vásárolhat

néhány koronáért

mint sok pénzért

HALÁSZ NÁNDOR

ékszerész és óraszületében.

Debrecen, Piac-utca 24. a Fehérló-szálloda épület.

Dustartalmu árjegyzékemből különösen kiemelem a következőket:

46 szám. Valódi 14 karátos aranynyaklánc szívvvel	6 f. 50 és feljebb
81 „ 14 karátos aranygyűrűk	2 f. 80 és „
236 „ 14 „ jegygyűrűk karika	5 f. „ és „
90 „ 14 „ gyémánt gyűrűk	9 f. „ és „
42 „ valódi 14 K. arany karék	12 f. „ és „
88 „ valódi 14 „ broschék	4 f. 50 és „
27 „ valódi 14 arany kereszt	1 f. 90 és „
21 „ „ 14 „ női arany órák	12 f. „ és „
58 „ „ 14 „ férfi „ órák	36 f. „ és „
66 „ „ 14 arany nyakkendőtü	3 f. 50 és „
75 „ „ ezüst óra	5 f. 50 és „
196 „ „ nickel óra	2 f. 85 és „
201 „ „ tula óra	7 f. 80 és „
304 „ „ ezüst láncz	1 f. 15 és „
414 „ „ karpercz	2 f. „ és „
18 „ Ébresztő órák	1 f. 80 és „
44 „ valódi 14 K. karika függő	1 f. 60 és „

Vidéki megrendeléseknél elegendő a száma hivatkozni.